

**Poezie se najde všude, kde není pitomě výsměšný úsměv
člověka s kachním obličejem.**

Lautréamont

**Aby vznikla i ta nejmenší báseň, musí se někde odehrát něco
podstatného.**

Sylva Fischerová

**Vznik básně stojí daleko za lidskými možnostmi, žádá si
božské přispění a pomoc.**

Sylva Fischerová

Z pohledu mytopoetické geneze je předejití básně před básníkem zásadní a radikální.

Oldřich Král

Intuice je druhem tvůrčího vhledu ze kterého v každém okamžiku srší nové formy. Jen díky tomu si někdo zaslouží titul básníka.

Bhata Tauta

Intuice je jiné jméno pro pulzaci nejvyšších nebo nejvniternějších rovin kosmu.

Abhinavagupta

Privilegované slovo, které užívají básníci má přímý vztah k pravdě –alétheia. Takové slovo nebloudí volně v prostoru, ale někam míří, je na cestě. Řeč je sama v řeckých slovesných idiomech pojímána jako cesta. Cesta slova nicméně předpokládá cíl.

Sylva Fischerová

Pro společnost je básník stejně jako kněz nenahraditelný a nezbytný. To oni zmírňují entropické tendence všehomíra, potlačují prvky chaosu, ustavičně obnovují svět jako kosmos.

Toporov

Slepá je mysl básníka, který by bez Múz chtěl najít hlubokou cestu moudrosti.

Pindaros

Kdo z básníků nepil vůbec z pramene proroků?

Tertullianus

Básník vyniká svým přirozeným nadáním, k tvorbě ho probouzí jeho duševní mohutnost a je v jistém smyslu naplněn vanutím božím.

Cicero

**Cokoliv tvoří básník ve svém nadšení a prostoupený dechem
božím, je dokonale krásné.**

Démokritos z Abdéry

**Básníci posvátné jsou číše
Hölderlin**

**Poezie je mateřským jazykem lidského rodu, protože Bůh je
prvním básníkem a Starý zákon ideálem básnického umění.**

Herder

Básník je pec na spalování skutečna a každá báseň je hranicí nepokoje duše.

Pierre Reverdy

Básník pokračuje v díle svatopisců.

Klopstock

Člověk je transcendence, ustavičné překračování sebe sama, a báseň je nejčistším znakem tohoto překračování. Bytí a touha být v básni na okamžik splývá jako ovoce a rty.

Octavio Paz

Poezie se podobá světlu, osvětluje a proniká věci, přičemž je neodstraňuje.

Atanas Dalčev

Každá píseň je hymnus, všichni se nestále snaží najít Slovo, jež bylo na počátku.

Eugene O'Neill

Básníci jsou papoušci opakující nevyslovitelné.

Stanislav Jerzy Lec

Poezie je deník mořského živočicha, žijícího na zemi, který chce létat vzduchem.

Carl Sandburg

Poezie je sirotkem mlčení.

Charles Simic

Dobrý básník se pozná podle toho, že umí čtenáře změnit v bytost inspirovanou.

Paul Valéry

Nikdo není velkým básníkem, pokud není zároveň hlubokým filosofem.

Coleridge

Objektem poezie není pravda vnějšího světa, ale pravda vnitřní, taková, která bydlí v srdci.

Wordsworth

Kamkoliv přicházím, shledávám, že básník tu byl přede mnou.

Sigmund Freud

Dobrá báseň spolupůsobí na chod světa. Svět není nikdy tentýž, přidá-li se k němu báseň. Dobrá báseň pomáhá změnit rysy a význam vesmíru.

Dylan Thomas

Básník je srdce světa.

Joseph von Eichendorff

Básník je knězem neviditelného.

Wallace Stevens

Celá má tvorba je naslouchání. Jako by ta báseň byla už předem dána...Správně slyšet, to je má největší starost.

Marina Cvetajevová

Básník je ten, kdo se dívá. A co vidí? – Ráj.

André Gide

Obraznost je královnou pravdy, možnost je jednou z provincií pravdy nesporně spřízněnou s nekonečnem.

Charles Baudelaire

Jeden verš je dán básníkovi od Boha nebo od přírody, zbytek si musí objevit sám.

Stephen Spender

Něco ve vás vychrlí pár veršů nebo se prohmatá s pár verši opatrně na povrch, a něco jiného se ve vás těch veršů hned chopí...Jeli to první snad subjektivní, to druhé přivádí objektivní svět, formální, duchovní princip.

Gotfried Benn

Nedej mi moc nad řečí, dej řeči moc nade mnou.

Franz Werfel

Dílo nás přerůstá a toto naše ustavičné sebepřekračování je tím, co lidsky a umělecky působí tak neodolatelně a přitažlivě na umělcovo okolí.

J.R. Becher

To je cíl: nitro se rozsvítí a září, věci světélkují a blíží se.

Čínský anonym

Myslím si, že v podstatě je všechno produktem slova. Bylo začátkem první věty a tedy i řeči. Na počátku bylo slovo.

Jiří Kolář

Ten nový svět je bez starého skřet. Ono totiž vyloučit z myšlení všechno staré je nepochybně omyl, řekl bych dokonce, že svou zkušenost bereme dnes spíše ze starého než z nového.

V moderním umění se prostě objevuje něco, co si přímo vyžaduje tradici.

Jiří Kolář

Stále mě napadá, že z umění se vytratil prvek meditace, že dílo vůbec přestává být důvodem k meditaci a stalo se převážně hrou. Je nemyslitelná jakákoliv tvorba bez přítomnosti kontemplace ve způsobu práce vůbec.

Jiří Kolář

**Do otevřena, příteli!
Jestliže vykročíme
za touženým a rozvážeme již i jazyk
a nalezneme slovo, až srdce celé vzklení
a z opilého čela vytryskne vyšší mysl,
potom zároveň s námi musí rozkvést i nebe
a zraku dokořán se otevře, co svítí.**

Hölderlin

**Za slovy pro mě existuje něco nadřazeného, jakýsi řád, a tak si
s chutí a požitkem naplňuji život prací se slovem.**

Bohumila Grögerová

Bůh myslí v géniích, sní v básnících a spí v ostatních lidech.

Peter Altenberg

**Zdroje básnického účinku hledá básník v analogii s universem,
odkud čerpá své souvztažnosti /correspondances/.**

Charles Baudelaire

**Každý zdravý člověk vydrží dva dny bez jídla, ale ne bez
poezie.**

Charles Baudelaire

**Všechno je hieroglifické...A co je básník, ne-li tlumočník,
dešifrovatel.**

Charles Baudelaire

Obraznost je nesporně spřízněna s nekonečnem.

Charles Baudelaire

Tvoje báseň buď jen dech.

Goethe

Slovo je phallus duchovna, zakořeněný přímo v jeho středu.

Gotfried Benn

Pohyb a vývoj ducha básníka záleží v popírání nižších momentů ve prospěch vyšších.

V. H. Bělinskij

Poezie mluví k duši obrazy a její obrazy jsou výrazem té věčné krásy, jejíž prvotní obraz se skví ve stvoření světa.

V. H. Bělinskij

Na počátku bylo slovo. Básník zná sílu s závažností každého slova...

Konstantin Biebl

Nešťastníci, kteří se ani nepostili a nemodlili, požadují od černé magie prostředky, kterými by se rázem povznesli k nadpřirozenému bytí. Magie je klame a zažehuje jim lživé štěstí a lživé světlo; kdežto my básníci a filosofové, kteří jsme obrodili svou duši postupně prací a přemítáním, vytrvalým cvičením vůle a stálou důstojností svých sklonů, vytvořili jsme pro sebe zahradu pravé krásy. Věříce slovu, které praví, že víra přenáší hory, uskutečnili jsme jediný zázrak, jež nám Bůh daroval.

Charles Baudelaire

Odkrytí duchovní hlubiny je právě tak těžké jako akt zrození.

Alexandr Blok

**Naslouchejte hlasu básníka / který vhlíží do přítomna, minula i
budoucna / Jehož uši slyšely / Svaté Slovo**

William Blake

**Já potřebuji od svého verše, aby si se mnou neprotiřečil a to je
mnoho.**

Aby nebyl trváním krásy, ale duchovní bezpečnosti.

Jorge Luis Borges

**Zázračné je vždycky krásné, dokonce jenom zázračné je
krásné.**

André Breton

**V naší době připadá umění úkol naléztí éternějších symbolů
pro věčnou pravdu.**

Otokar Březina

**Každý básník je do jisté míry reformátor, který se snaží
zachránit svět před hříchem ošklivosti.**

George Gordon Byron

Kdo jde po hlavě, ten má pod sebou nebe jako propast.

Paul Celan

**Pro básníka je celý svět pod zámkem a všechno je třeba
otevřít. Není vlastníkem tajemství, jen jeho kolemjdoucím...**

Marina Cvetajevová

**V umění není pochopení nikdy možné. Poezie nemůže být
pochopitelná, je uchopitelná.**

Theo van Doesburg

Nejzázračnější krásy vejdou do obecné mluvy

Paul Eluard

Lidé se domnívají, že nenávidí básníky, všichni však jsou básníky.

Ralph Waldo Emerson

Poezie nepřestala být nikdy věcí základní...je člověku stejně nepostradatelná jako kyslík nebo uhlí.

Léon Paul Fargue

Viděl jsem umírat poezii na slovo v hrdle zaskočené, však nikdy neumře.

František Halas

Každá dobrá báseň, co je to jiného než nevyčísitelný stesk po nevinosti prvních dnů světa... je i stráží, která stále kuje meč veršů neustává bojovat a hrotem slova prolamovat stydnoucí okoralost světa a věcí, je i malou almužnou pomáhající do vysněného nebe.

František Halas

Dech poezie se sráží na vašem srdci.

František Halas

Milosti slov si žádám / toužících po vykoupení

František Halas

**Slovo samotné stačí, abychom viděli, a někdy věci počnou
teprve existovat správně nalezeným slovem.**

František Halas

**Slova jsou zvlášť silná, mají-li dva významy; jsou-li živýma
očima tajemství a prosvítá-li slídou běžného významu druhý
význam.**

Velemír Chlebnikov

**Básník musí své srdce vyprázdnit až do dna / když tvoří slovo /
pak do tvaru díla sevře nebe i zemi**

Lu Ťi

Verš je výrokiem myslícího jedince, osobnosti...a ježto každá myšlenka je zjištěním božského, a proto náboženské podstaty, modlitbou, vyjadřuje ji pravidelně časově členěný a hudební verš jako ve starověku. Verš je nadsmyslný a duchový živel.

Stéphane Mallarmé

Všichni se neustále snaží najít slovo, jež bylo na počátku.

Eugene Ó Neill

**Však dobře vím / že básník musí vždy říci víc / než co je ukryto
ve hřmotu slov / A to je poezie**

Jaroslav Seifert

Kéž je nerozštěpená osobnost básníkova svědkem dvojího poslání člověka: aby nastavil duchu zrcadlo, jež by jeho možnosti citlivěji odráželo; aby uprostřed času zaklínal důstojnější bytí, aby se konečně duše mas podílela na oběhu duchovní energie ve světě.

Saint-John Perse

Všecko, čeho si básník všimne, musí dostat určitý, pevný, matematický až jasný vztah k němu, k jeho ohnisku duchovému.

F. X. Šalda

Básnická zkušenost je ve své podstatě nesdělitelná. Mlčení je konec nejen meditace mystikovy, ale také tvorby básníkovy. Leží na konci obou těchto cest jako na konci každé cesty, která se vydala za absolutnem. Ale to ovšem neodradí žádného básníka, aby se znova a znova nepokoušel vyslovit nevyslovitelné.

F. X. Šalda

Poezie je způsob jak pochopit svět a ne zatloukání poetických hřebíků.

Jevgenij Vinokurov

Umění tříští "krásné zdání", klam pomíjivého světa, a propůjčuje každému jevu vyšší, z ducha zrozenou pravdu.

Josef Vojvodík

Smyslem a záměrem umění není nic než každodenní, úděsné a slavné drama člověka a skutečnosti: drama záhady čelící zázraku.

Jindřich Chalupecký

Poezie znamená prostřednictvím slov vytvořit bytí

Clara Janés

Smyslem umění není ozvláštňovat, ale rozlišovat.

Vít Kremlička

Aby se člověk věnoval krásnému umění básně, je třeba, aby dosáhl určitého ladění osobnosti...

Vít Kremlička

Já se ztotožnil s ideálem poutníka. Básníka-poutníka.

Vít Kremlička

Pout není jen cesta. Také se neřekne: Ted' půjdeme, a jde se. Taková věc se připravuje v duši, jak v přírodě se připravuje déšť...

Jakub Deml

Nechat se ovlivnit hluboce, na tom se musí pracovat.

Petr Borkovec

Myslím si, že by v poezii měl být přítomen nějaký nadějeplný prvek, něco, co temnotu poškrábe i proškrábe, prosekne. Musí v ní být přítomen zřetelný vztah ke světu a jeho smyslu.

Miloš Doležal

Je-li svět rozbit na kousky, je úkolem poezie se pokoušet ho slepovat.

Czeslaw Milosz

**Věci jsou nám k dispozici jako šifry světového mystéria.
Mallarmé**

**Slovo má svou skrytou existenci. V tom vidím poslední
mystérium.**

Gottfried Benn

**Pravda se vyjevuje, ale tím, že se vyjeví, se zároveň do svého
vyjevení ukryje.**

Wilhelm Weischedel

V celku jsoucná je v neskrytém vždy něco skrytého

Wilhelm Weischedel

Báseň by měla být nemluvná jako let ptáka.

Archibald MacLeish

**Nečinnost bez literární činnosti znamená umřít a pohřbít se
zaživa.**

Martialis

**Byl tento čistý list, tato překrásná kniha, udělána, aby se na ni
psalo „děvka“?**

Shakespeare

Pán Bůh se skrývá v detailu

Aby Wartburg

V poezii především usiluji o kresbu, vzorec nebo to, co obvykle nazývám vnitřní konturou

G.M. Hopkins

Literární tradice je médium, v němž si evropský duch ověřuje svoji identitu v průběhu staletí.

Ernst Robert Curtius

Kultura je vzpomínání na svátosti otců. V tomto smyslu není kultura jen monumentem, nýbrž i iniciací ducha.

Vjačeslav Ivanov

Jako před každou velkou myšlenkou Stvoření, se pohne v duši to, co i v ní je z tvořivé síly.

Goethe

Svou duši musíme k vysokým věcem vychovávat, aby byla těhotná dychtivostí po ušlechtilém. Vysoká literatura je ozvěna ušlechtilého ducha.

Longinos

Kdo klade prózu naroveň poezii, může právě tak klást naroveň jeskyně domům.

Henrik z Avranches

Bůh vložil lidem poezii do srdce, aby je vedla do nebe, odkud sama pochází. Je sdílením božského dechu.

Luis de León

Naděje?...Což nežiju a nedýchám a neexistuju v ní? Ticho. Ani hlásek.

Ivan Jelínek

Dobrým básníkem je ten, kdo celý život stojí uprostřed bouří a dokáže, že do něj blesk uhodí pětkrát nebo šestkrát.

Randall Jarrell

**Taková cesta do kostela velikonoční krajinou zůstane možná
jedinou cestou, kterou člověk doopravdy vykonal, i kdyby
jinak obešel třeba celý svět.**

Jakub Deml

**V podstatě bez transcendentálního pojetí života nemá umění
co nabídnout. Neboť všechno lidské drama a napětí se vpravdě
vždycky odehrává v prostoru mezi smysluplným bytím anebo
jeho absurditou.**

Věroslav Mertl

**Neporozumíme-li Slovu, které bylo na počátku, neporozumíme
jaksepatří ani žádnému dalšímu slovu.**

Věroslav Mertl

**Prosil jsem ve své žule tmy/ o trochu světla Tvého/ Skácej
sloupoví, tni/ klínem blesku svého**

Ivan Jelínek

**Období antibožství se vždy musí vyznačovat i obdobím
antikultury.**

Věroslav Mertl

**Náboženské zdroje poezie jsou zřetelné v každé básni, která
nepřestala být poezií.**

Věroslav Mertl

Jestliže knihy člověka nekonfrontují, jestliže v něm nevyvolávají potřebu duchovních korektivů, změnu vlastního nazírání a jednání, jestliže se s nimi nevede rozhovor....smysl a poslání literatury totálně degraduje.

Věroslav Mertl

Psaní? Nic jiného než poselství v láhvi vržené do moře.

Věroslav Mertl

Civilizovat znamená zduchovňovat

Jacques Maritain

K ráji je přes práh, jako do vedlejší místnosti

Emily Dickinsonová

Text je dlouho doznívající hřmění

Walter Benjamin

Umělecké dílo v sobě nese vždy něco sakrálního.

Hans-Georg Gadamer

Nic není natolik čistou stopou ducha jako písmo, nic však také není tolik jako písmo odkázáno na rozumějícího ducha. Při luštění a výkladu písma se děje zázrak.

Hans-Georg Gadamer

Básnicky přečíst, co bylo básnicky napsáno

Albert Vyskočil

I kritik má a musí mít své zjevení, své iracionální východisko, světlý sloup, který ho předchází cestou, pročez jeho počínání je netoliko vědou ale i UMĚNÍM.

Albert Vyskočil

Duše je místem v člověku, kde se člověk dotýká transcedence. Literatura je pak oním místem v lidské kultuře, kde se výsostně projevuje transcendentní schopnost duše.

Vladimír Hoppe

**Až příliš / zvykl jsi věřit, že Bůh tě může spasit / zatímco spíš /
a ty že jsi k sobě přišel jako slepý k houslím / stačí jen smyčec
přiložit ani ladit nemusíš... /Bůh však čeká od prvního do
posledního dne / až se probudíš zároveň s prvním rozbřeskem /
až otevřeš oči dřív a stvoříš si svoje vidění / zároveň se
stvořením světla a sám se účastníš / zítřejší bitvy a sám si
k nohám položíš / zajatce rozprášené noci.**

Vladimír Vokolek

**Až jednou přestanu toužit po rozluštění tajemství, budu znovu
jak ořech ve skořápce a naleznu i pravdu svého života
v paradoxu: „Já jsem Tvé dítě, Pane, a Tys můj Otec. Jsem
pod ochranou toho, jenž je jako Absolutní Hodnota nanejvýš
bezbranný.“**

Bohumila Grögerová

Už není zvenčí a uvnitř, nahoře a vespod, jsem průhledná, je do mne vidět ze všech stran a jsem právě tam, kde jsem.

Bohumila Grögerová

Co když jen přešlapuju na místě? Nebo chodím v kruhu? Třeba se domnívám, že znám směr, ale jen před sebou rozhrnuju mlhu a ta se za mnou zas uzavře a zahalí i stopu, kterou jsem zanechala?

Bohumila Grögerová

Kam se to přečtené všechno poděje?

Bohumila Grögerová

Kdybych byla důsledná, mlčela bych a vlastnila pár nenapsaných knih. Bylo by to ideální. Opravdu? Nepsat? Ani nemluvit?

Bohumila Grögerová

Náš text nechce být ničím víc, než volnou hrou ducha ve světě, kde je člověk čím dál víc manipulován. Naše psaní je náš

soukromý přepych; je to náš chrám a my jsme v něm zároveň duchovní, kostelníci, svíčkové báby i kostelní myši.

Bohumila Grögerová a Josef Hiršal

Slovem se zmocnit pojmenované věci, zahánět jím úzkost a strach – snad i toto je prapůvodní funkce poezie.

Bohumila Grögerová

Každý rozhovor – i milostný – je chvílemi dueto a chvílemi duel. Podobně společný text. Je v něm dovoleno vše: i vzájemně se překřikovat a vpadat si do řeči. (...) Autorská

spolupráce muže a ženy jako tvůrčí akt je ve své nejhlubší podstatě aktem lásky.

Bohumila Grögerová a Josef Hiršal

Obejmout se s časem, zápasit s časem, nechat si od času požehnat.

Josef Hiršal

Porodit řeč je pro mne dnes riskantní úkon, který podle Cage porušuje dokonalost původního ticha.

Bohumila Grögerová

**Umění (věc symetrie a logiky) působí silou esence a energie,
nikoliv hloubkou poznání.**

Josef Hiršal

**Kde se promění substance myšlení v řeč? Kde se signály slov
seskupují v řeč? A co hmat, sluch, chuť a čich? Svět jenom
mixáž z poselství pěti smyslů. A přece zcela prokazatelně svět i
vesmír existují nezávisle na lidském vnímání. Pro koho ale pak
celý ten cirkus? K čemu a nač? Nelze pochopit.**

Josef Hiršal

**Bát se o nekonečno, bát se o neživot. O stesk po ničem. O pocit
ryzí marnosti.**

Josef Hiršal

**Slova mne vedou sama, jakoby bez mého přičinění, následují
je, podřízena jejich smyslu, zvuku, rytmu, jejich barvě a tomu,
co nazývám jejich povahou...jako bych tkala tkaninu, jejíž líc
je mi skryt.**

Bohumila Grögerová

Poezie jako taková podle mého názoru nepátrá po smyslu života. Je spíše věcí fascinace než odhalování a poznávání. Od toho je filozofie. V poezii jde o to, dát člověku pocítit rozkoš ze samé podstaty.

Josef Hiršal

Naplníme smysl, jenž do nás byl vložen

Bohumila Grögerová

Poezie je podstatná pro každého člověka, aniž by ji ovšem musel nazývat poezií.

Josef Hiršal

**A přece ještě tu a tam / jakoby navzdory naději / v pokoře dání
a vzetí / duše o sebe narážejí**

Karel Křepelka

**Myslíš doopravdy to, co říkáš? .../ ...Myslíš doopravdy to, co
myslíš?**

Karel Křepelka

Dotýkání krásy usmiřuje zemi...

Karel Křepelka

**A tehdy i láska / přestává být možností / a stane se údělem /
tak jako kámen / s tou samotou vržení zpět / je někdy údělem
sochy...**

Karel Křepelka

Jen láska / ohýbá nás / schyluje a láme / v Kříži...

Karel Křepelka

Mlha / Za obzorem / Hoří stoh / Neboť co shoří / Neshnije

Karel Křepelka

Bludné kameny / představ / tvoří náhrdelník / biblické krajiny...

Karel Křepelka

Doufáš, že všechna absurdita bytí / je Křížem zažehnána / či přežehnána / ale ona je jím / pouze čtvrcena...

Karel Křepelka

Země / až do dřeně hlíny / opuštěná / Bohem opuštěným / Jen to je přítomnost...

Karel Křepelka